

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v ocenju poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Idriji.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta 5.— „
četrt leta 2:50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

**Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.**

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Uradna učiteljska konferenca v Velikovcu in njen „spiritus“.

„Nemški mogotci so si vzgojili učiteljstvo, kakršnega so želeli!“ Take in slične misli bi se morale polastiti vsakega treznega opazovalca, ki bi bil navzoč pri omenjeni konferenci.

Učitelji, ki bi morali s ponosom poudarjati svoje slovensko pokolenje, se brez potrebe in odporne sile vdinjajo nemško-nacionalni stvari, razpravljajo o korakih in sredstvih, ki jih je treba uporabljati v svrhu ponemčevanja slovenske dece. Ob takih prilikah pa zabredejo referentje v trditve, ki ničesar ne pričajo v njih prid, ker so dotične ali iz zraka vzete ali pa takoimenovani nemški „Schlagerji“, ki se pod steklom stvarne kritike hitro kakor milne pene razprše. V tem smislu namreč motri trditve, da se kaki uspehi v nemščini dosežejo le potom sedanjega sistema. Razume se, zakaj hvalijo sedanji sistem! Zato, ker omogoča nastavljanje čisto nemških, slovensčine nezmožnih učiteljev in poleg teh tudi veliko uradnikov med nami Slovenci, ne da bi bilo tem prihajajočemu potrebnemu priučiti se jeziku svojih kruhodajalcev. Ne razumemo pa, kako se more učitelj, katerega brat (tudi učitelj) je od pristno nemško-nacionalne strani že dobil hudo breco ter skoraj propadel s prošnjo za lepo mesto napram nemškemu tovarišu, navduševati za nemška prizadevanja!

Pa takih bre dobivajo nemškutarski učitelji večkrat, toda zanje se ne zmenijo dosti, še ponosni so nanje, ker pridejo od „blaženih“ Nemcev!

Če se pa v očigled takim zoperstavljanjem očita nemškutarskemu učitelju njegovo izdajalstvo, se ti pa lahko mišljeno smeje ali pa drzno roga, češ: „Kaj tebi to mar! Jaz sem pač nemškega mišljenja in to je za moje sta-

lišče edino pravo, ne pa očitano mi pokolenje!“

Hej, sitnež, sedaj moraš pa molčati, ko si slišal „pametno“ načelo nemškutarjevo! Vedi, da je mišljenje merodajno, delaš li za blagor ali pa v pogubo svojega naroda! Na prvi hip se morda spozna to načelo kot pravo, toda pri premišljevanju se ti izjalovi v veliko laž! Od kod pa izvira mišljenje? Ali ne iz vzgoje? Gotovo da! In vzgoja naših učiteljev nemškutarjev je bila od prvega šolskega dne in do danes nemška. Učiteljšče jim je onemogočilo se bolj priučiti materinščini, v učiteljskih društvih ter pri drugih sestankih pa so jim ubili vsak čut spoštovanja do slovenskega materinega jezika in do svojega teptanega naroda. Istodobno pa so jim udihavali brezmejno navdušenje, oziroma oboževanje nemškega jezika in nemške kulture, kot nekega „non plus ultra“ duševnega blaga!

Tej vzgoji se imate torej zahvaliti vi nemškutarji za svoje mišljenje, ne pa morebiti, kakor si domišljujete, svojemu lastnemu prepričanju! Vi veste, da je vzgoja sila in verujete tudi v to, zato morate tudi verjeti, če trdimo, da bi vi nemškutarji postali tudi lahko ali Lahoni ali pa Madžaroni, ko bi bili vašo vzgojo vodili laški ali madžarski mogotci! Ali vas ni sram, če se morejo vam take reči očitati?

Nekdanji Turki so tudi znali „vzgajati“ iz slovenske dece — junake janičarje, ki so klali potem svoje lastne brate, in tako slično se „vzgaja“ na Koroškem slov. mladež, da zaničuje lastno materino besedo, svoje rodne brate in mnogokrat celo svoje najbližje sorodnike!

Fej taka vzgoja po vzorcu nemške kulture! Vidite, nemškutarji, nemški mogotci so vas z namenom „vzgojili“ v odpadnike, sedaj se pa vi drznete trditi, da ste po lastnem prepričanju nemškega mišljenja in vi se ne zavedate, da so vam to hvalisano mišljenje le sugerirali!

Drugače je, kar se vedno godi, če posamezniki utonejo v drugem narodu ter se s tem tako spojijo, da se čutijo z njim ene krvi in enega mišljenja, a obsoditi se mora sistem, ki se z njim namenoma raznaroduje, obsoditi se mora delo istih ljudi, ki med lastnim narodom delajo v tega pogubo. Seve so ti-le v tej točki zopet drugega „prepričanja“! Oni delajo v svoji domišljavosti le za „blagor“ Slovencev, če vtepajo slovenskim otrokom prekrasne nemške besede in stavke, da se priuče v teku osmih mučnih let nekoliko jeziku blaženega „Herrenvolka“, nato pa, ko so otroci okusili krasoto nemščine, smejo po potrebi zopet pozabljati, morda celo zaničevati! Zakaj namen naših šol ni splošna in trajna izobrazba, ampak le povrhanje nemške nadkulture in mučenje dece z vsakojakimi nemškimi jezikovnimi vajami.

Zagonetka se nam zdi, da Madžaroni, napram katerim smo mi Slovenci glede jezika na boljšem, niso tako zatelebani v nemško švahščino kakor naši nemškutarji! Obratno oni si tudi znajo tako lepo „vzgajati“ renegate kakor naši Nemci, toda žal, tudi mnogim Nemcem se vsili madžarski jezik in madžarska kultura, da utonejo potem v madžarski luži. Tukaj imamo zopet lep zgled o sili vzgoje!

In kakšno je duševno razpoloženje naših nemško-nacionalnih učiteljev? O Bog, duhu dvajsetega stoletja čisto neprimerno! Oni niso v stanu, z mirnim srcem poslušati kako predavanje o naravnih pravicah narodov, o pametni vzgoji ali o splošno veljavnih etičkih načelih, ne, tega oni ne morejo slišati, ker se ne strinja z njihovim mišljenjem in ker niso več toliko prožnega duha, da bi mogli svojega vsakdanjega naziranja le nekoliko korigirati. Zato jim jako prija taka duševna jed, ki draži in podžiga njih nacionalno strast. Saj so takoj s „Heil“ pritrdili onemu referentu, ki je med drugim rekel: „Der Starke aber sucht solche Hindernisse, um daran seine Kraft zu üben“, besede, ki jih more izustiti le človek, ki se je

iz celovških in graških nemško-nacionalnih listov nasesal germanske sirovosti. Sram vas bodi takih načel! Na slabih izkušate svojo moč in se potem drznete imete za močne. Bi se li vi nacionalci upali, take besede govoriti med Madžaroni v prid svojih teptanih bratov Švabov? Molčali bi ko grob, ker imate le tam pogum, koder vam je hrbet popolnoma zadržan! In je li vaše postopanje proti pravičnim prizadevanjem Slovencev, dobiti narodne pravice, moralno? Nikoli ne! Zgodovina bo enkrat govorila o vas trinogih opravičene besede zaničevanja in obsojevanja.

Pravica in pamet govori v naš prid, a vi se sklicujete le na moč, da, sirova moč je vaša in nemoralno načelo: „Macht geht vor Recht“ je vaša zvezda vodnica in dobičkaželjnost je vaš prvi in slednji ideal!

Mi bi ne pisali o tem, ko bi ne bili brez povoda in vzroka napadeni v listu „Freie Stimmen“, koder se roga podli dopisec našemu treznemu zadržanju pri konferenci.

Klerikalci proti avstrijskemu ljudskošolskemu zakonu.

Na avstrijskem katoliškem shodu, ki so ga priredili klerikalci na Tirolskem, se je razpravljalo tudi o ljudskošolskem vprašanju. Po udarjalo se je, da ima učiteljstvo po tem zakonu preveč pravic in svobode. Dalje se je poudarjalo, da šola uči po tem zakonu preveč svobodno in premalo v krščanskem duhu. Temu da je največ kriv ta ljudskošolski zakon, ki je potrjen od cesarja Franca Jožefa I., a proklet od papeža. Stavila se je resolucija, v kateri se izraža: 1. da so udeleženci tega shoda odločno protitemu zakonu in ga ne priznajo; 2. da pozivljejo vse katoliške poslance v državnem zboru, da ta

Produkt izobrazbe pa se kaže potem v javnosti, predvsem v slovstvu. Vobče se čuje, da je estetično čuvstvo pri ženi bolj razvito, nego pri moškem. Čut za lepoto pa zbujajo nekateri pojavi bolj, nekateri manj. Umevno je torej, da so žene interesirale najbolj oni predmeti, kjer prihaja predvsem v poštev estetični moment. Zato pa se je pečala žena, torej tudi Slovenka, ponajveč z ono stroko, kjer more ponajbolj delovati estetični smisel, to je s slovstvom. Ellen Keyeva pravi, da je žena človek čuvstva, mož človek razuma. Leposlovje pa temelji gotovo bolj na čuvstvu, fantaziji, nego na golem razumu, čeprav je spojeno drugo z drugim. Čisto naravno je, da znanstveni delokrog žene obsega v prvi vrsti slovstvo, potem pa druge tej sorodne abstraktne stroke: glasbo, igrilstvo, slikarstvo. Nima pa toliko smisla za one vede, kjer mora delovati na prvem mestu razum. Ker je ustvarjalna moč žene ne samo relativno, ampak tudi absolutno manjša od moške, sledi tudi to, da se je začela žena šele v zadnjem času zanimati za realistične vede in da je skoro vsa skulptura — zlasti pri nas — le produkt moške sile in ne ženske.

(Dalje.)

LISTEK.

Slovenska žena.

Referirala gđ. abit. RUSOVA na shodu narodnoradikalnih abiturientov v Trstu 26. in 27. avg. 1910.

Naslov današnjega ženskega referata se glasi „Slovenska žena“. Besede same že pravijo, da mi je tu govoriti specialno o slovenski ženi.

Predvsem pa mislim razmotrivati o njeni vzgoji, o izobrazbi, literaturi, o njenem pomenu za slovenski narod ter o kulturnem in socialnem delovanju slovenske žene. Ne bom pa se poglobljala v strogo informativni del.

Kakšna vzgojevališča ima slovenska ženska mladina? V središču slovenskega ozemlja imamo danes le eno slovensko osemrazrednico, t. j. pri sv. Jakobu, prenapolnjeno deklic. Vse druge pa so v oskrbi nemškutarskih redovnic. Tu so se do zadnjega časa večinoma vzgajala slovenska dekleta, ki so ob vsaki priliki to dejstvo potrdila z nemščino. In potem naj se čudimo njihovi mladosti? Nikakor! Saj ni nikogar tu, ki bi jih vzpodbujal!

Če je zahrepenelo slovensko dekle po

večji izobrazbi, kam naj gre? Vse za učiteljice v nemškutarsko pripravnico?

Minolo leto se je opustila še dobro obiskovana višja dekliška šola, baje iz strahu pred preveliko množico slovenske inteligence.

Tudi gimnazijo so v zadnjem času pridno posečala slovenska dekleta, a sedaj jim je zaprt vhod tudi tu.

Vse svoje nade naj stavimo torej na edini slovenski ženski srednješolski zavod — licej, iz katerega vzklijejo naše bodoče moderne žene. Kje pa naj zajemajo zadostno znanost one druge, ki nimajo toliko sredstev in ki se hočejo v kratkem času primerno izobraziti? Trgovski tečaji na liceju, Weinlihov, Gärtnerjev in Krištofov, so prenapolnjeni deklet. Zakaj pa bi se tudi slovenska dekleta ne posvečala višji trgovski izobrazbi?

Če izpregovorimo še o naši obrtnostno-kovni šoli, ki je zasnovana tako primitivno, da se niti primerjati ne da s podobnimi češkimi in nemškimi napravami, tedaj končamo tudi s slovenskimi ženskimi izobraževališči.

In slovenske gospodinje? Kje se naj izobrazujejo te? Ali se moramo Slovenke ponašati le z eno res napredno slovensko gospodinjsko šolo? Poznamo sicer nekaj podobnega v „Mari-

janišču“ v Ljubljani, a vse je še neznatno in ne odgovarja današnjim zahtevam. Kako malo pozornosti posvečajo Slovenke pravemu gospodinjstvu, nam jasno kaže propad slovenske gospodinske šole v Ljubljani.

Slovensko ženstvo naj bi se tu ne vzgajalo le v dobre gospodinje, temveč tudi v razumne matere, ki naj bi se zavedale svoje dvojne naloge; dobro vzgajati svojo deco nele telesno, ampak tudi duševno.

Razume se pa, da bi ne mogla dobiti žena vse potrebne izobrazbe niti v najidealnejših šolah, kaj šele v naših. To je izprevidela žena, in z veseljem opažamo v zadnjih letih veliko zanimanje dijakinj za domačo izvenšolsko izobrazbo. Žal, da je tega še vedno premalo! Pa tudi uspehi še niso tako dobri, kakor bi jih bilo pričakovati. Temu so večkrat kriva nesigurna samoizobraževalna pota in načini, večkrat pa tudi prestrogo zalezovanje naših profesorjev. Njihovo nadzorovanje naj bi bilo pozitivno, naj bi dajali v šoli navodila, kako se naj dekleta same izobrazujejo. Tedaj bi v vsakem medsebojnem občevarju izobrazbeželnih deklet ne videvali snovalnih zarot ruskih nihilistk.

To naj bi bile v kratkem besede o našem šolstvu.

zakon preuredi na „katoliški“ podlagi. — Torej oni, ki nam očitajo, da smo proti šolskemu zakonu, se sami izrekajo proti zakonu. To so državi nevarni ljudje, so veleizdajci, ker nočejo priznavati od cesarja potrjenih zakonov. Mi se sicer nimamo hvaliti s tem zakonom, ker se nam vkljub temu ne godi pod tem zakonom bolje — nego v konkordatski dobi. Da se pa klerikalci v resnici nočejo ravnati po tem, od cesarja potrjenem zakonu, nam kaže kranjski deželni šolski svet, kjer tega zakona sploh ne marajo upoštevati. Tukaj naj bi „Slovenec“, ki je strokovnjak za raziskavo „veleizdaj“, malo podrezal. Mi smo se izrekli za ta zakon, katerega § 1. predpisuje versko-nravno vzgojo. Slovence je zastopal na tem shodu Žitnik, ki je šel po ono podporo, ki jo je Pijeva družba odvzela „Slovencu“ in „Domoljubu“. Kakor se poroča, je Žitnik slabo opravil svojo misijo, in naši klerikalci so izgubili 50.000 kron, katere jim je dajala Pijeva družba, da so brezplačno delili med ljudstvo „katoliško“ — hujskarsko časopisje. — Za temi ljudmi drve tudi naši Slomškarji, ki so na šolski zakon prisegli, a rujejo tako proti njemu — krivoprisežniki!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca avgusta **K 229.009.10**

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2.2.—1/2.3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Slovenski program.

Po „Straži“ — „Slovenec“, za njim „Gorica“, potem „Domoljub“ in „Novi čas“, nato „Naša moč“, vse vprek se bo spravilo sedaj klerikalno časopisje na napredno slovensko učitelstvo in ga obmetavalo z narodnim izdajstvom, ker se je štajersko napredno slovensko učitelstvo izreklo, da sedaj še ni za delitev deželnega šolskega sveta, ker bi bilo potem šolstvo in učitelstvo izročeno splošni klerikalni demoralizaciji in bi nazadovalo in trpelo.

Klerikalni listi pišejo na to sledeče: „Tako torej! Slov. učitelji nočejo torej delitve štajerskega dež. šolskega sveta, raje so še pod tujim jarmom. Vemo, česa se bojijo, ker jim je več do strankarstva, nego do narodnosti. Liberalcem pa čestitamo na stebri njih stranke, na takem učitelstvu. Nezaslišano je, kako liberalno slovensko učitelstvo lahko miselno izdaja slovenski program.“

Govorimo o narodnem izdajstvu dalje! Dogodki na Kranjskem se res tako hitro vrše, da bi jim človek kmalu slediti ne mogel. Seveda je hitrost in zaporednost udarcev, ki jih prizadeva klerikalizem v zvezi z nemško vlado in pod plaščem Nemcev vsi napredni slovenski javnosti, natanko preračunana, in mi moramo le konstatirati, da izkušajo klerikalci v izmeni z vlado s hitrim postopanjem razbliniti temeljit pregled čez lopovstvo, ki se jih pri nas počinja. Pa oglejmo si njih in vlade narodno delo.

Komaj je prišla ostra obsodba zaradi septembrskih dogodkov, že je prišla še ostrejša po rekurzu, da se kazni poostri. Da se pa pozornost nekoliko odvrne od tega, so pričeli klerikalci snovati konkurenčna društva „Sokolu“ in da se razburjenje zviša, se je pričelo gnusno napadati Ciril-Metodovo družbo. — Kmalu na to se je ustanovila „Straža“. Sedaj je bilo delo klerikalcev že na višku in blatiti se je pričel spomin žrtev. In vlada je zopet stopila v akcijo. Pričelo se je gnusno delo v dež. šolskem svetu. Postavolomstvo za postavolomstvom. Nemoralnosti ni hotelo biti konec, gnev do postopanja klerikalcev in vlade je rasel in vlada je morala napraviti premirje. Stopili so zopet v akcijo klerikalci in uganjali na zakonodajnem mestu pravcato gonjo nemoralnosti. Rekord nasilnega postopanja so dosegli pri preosnovi dež. šolskega volilnega reda. In zopet je prevzela vlado vlada pod svoje okrilje, ker najnemoralnejši čini, kar jih je še videl svet, so se zgodili v tem času s pomočjo dež. šolskega sveta pod predsedstvom dež. vlade nad naprednim učitelstvom; zakaj

na eni strani se je pustilo pravcato hunsko dejanje in nepostavno postopanje šol. voditeljev in c. kr. nadzornikov — Slomškarjev; na drugi strani se je pa lomilo zakone, da se je krivično preganjalo napredne učitelje — po inelativni klerikalne večine v deželnem šolskem svetu. Vsi napredni listi so se pričeli oglašati in vodstvo so morali zopet prevzeti klerikalci, to pot uredniki „Slovenca“, ki so pričeli denuncianstvo, so pričeli uprizarjati velesrbsko propagando in veleizdajniški cirkus, da se je kadilo. — In zopet je pomagala vlada. Kakor strela je hotela zagnati bombo med slovensko napredno javnost; prišla je nepotrdiva Hribarja, prišel razpust N. D. O., prišel razpust občinskega sveta, prišel je nemškutarski vladni zastopnik po sporazumu klerikalcev in vlade na magistrat stolnega mesta Slovenije — Ljubljane. Toda ti dogodki so našli odmev v širših krogih avstrijske kompetentne javnosti. Poskrili so se klerikalci, da bi zakrili intrigantsko vlogo narodnega izdajstva, odklanjajo odgovornost — njih vodilni časopis se je polimonadil in vsi čakajo rešitve iz neprijetnega položaja v parlamentu. . .

Toda, kdor meni, da so naši klerikalci res vtihnili in jenjali z narodnim razdiranjem — se moti! Skrili se bodo zopet pod plašč patronatstva dež. vlade in pričeli tretjič potenco gonjo zoper napredno učitelstvo. Blagajne, Stupica, Kosec, Šetina itd. — vse se pripravlja. Uvod so napravili s prof. Jugom, sedaj bodo pa v dež. šolskem svetu nadaljevali.

In zopet bodo pričeli klerikalni listi denuncirati na dež. šolski svet, zopet bo izdajal dr. Lampe neresnične ovadbe s pomočjo imunitete, zopet bodo šol. vodje Slomškarji denuncirali z „anarhisti“, zopet bodo uradno gonjo političnega značaja uganjali c. kr. nadzorniki, zopet se bo prestavljalo brez razlogov „iz službenih ozirov“, zopet se bo ločilo zakon učitelja in se ga prikrajšalo na zaslužkih, zopet se bo sodilo v dež. šolski svet na podlagi ukradenih pisem — zopet se bo pričela pospeševati v dež. šolskem svetu demoralizacija šolstva in učiteljstva; vse to po razdiralnem slovensko-narodnem programu S. L. S.

In ti ljudje, polni peg narodnega izdajstva, se upajo pri takem položaju in pri takih dejstvih učitelstvu očitati narodno izdajstvo, če noče učitelstvo izročiti šolstva in sebe poginju — klerikalni demoralizaciji in demagogiji. Glejte, člani S. L. S., kaj počenjate s šolo in učitelstvom na Goriškem, kaj počenjate na Kranjskem, kako ste prodali Koroško, kako vlogo ste igrali pri Dreflakovem vprašanju na Štajerskem. — Pač vsekakršno prej kakor narodno!

Kulturne izdajice so tudi narodne izdajice, ker kultura je temelj narodu, a nekultura demoralizacije šolstva in učiteljstva!

Udeležba šolske mladine pri priredbah telovadnih društev.*

V seji c. kr. dež. šolskega sveta kranjskega je bila v razgovoru udeležba šolske mladine pri priredbah telovadnih društev. Dr. Lampe je interpeliral deželnega predsednika barona Schwarza o izvršitvi sklepa c. kr. deželnega šolskega sveta, ki prepoveduje šolski mladini vobče nastope pri prireditvah telovadnih društev. Uspeh te prepovedi je bil jako različen. Zveza telovadnih odsekov (Orli) je takoj sklenila, da se bo ravnala po ukazu najvišje šolske oblasti v deželi in pri svojih prireditvah ne dopušča šolske mladine. Pri Sokolih je bil pa uspeh ravno nasproten. Pod pretvezo, da so se pritožili na naučno ministrstvo, zdaj demonstrativno nastopajo s takozvanim naraščanjem, to je s šoloobvezno mladino, majhnimi dečki in deklicami. Taki nastopi se vrše neprestano in pri njih sodelujejo tudi učitelji, ki s tem očitno demonstrirajo proti odloku c. kr. deželnega šolskega sveta. Taki nastopi liberalnih društev pa imajo tudi sicer za mladino jako kvarne posledice. Mladina se pripravlja na veselice, pri katerih je glavna stvar ples in pijančevanje. Dr. Lampe navaja več slučajev iz zadnje dobe, iz katerih je jasno, da podrejene oblasti, zlasti šolskega vodstva, naravnost zaničujejo odlok c. kr. deželnega šolskega sveta. Izgovarjajo se nekateri, češ, da jim odlok ni bil intimiran, dasi je deželni šolski

* Tako poroča „Slovenec“.

svet že junija meseca storil svoj sklep, ki ne vsebuje nič novega, ampak prepoveduje le nekaj, kar je že po šolskem zakonu zabranjeno. Deželni predsednik odgovori, da bo dal natančno preiskati, kako so podrejene oblasti izvršile ukaz c. kr. dež. šolskega sveta in da se bo proti učiteljem, ki ta ukaz prezirajo, najstrožje postopalo. Obstoječa društva po svojih pravilih niso opravičena, sprejemati k telovadbi šoloobvezno mladino. — K temu pripomnimo, da se je pritožilo na učno ministrstvo samo žensko telovadno društvo v Ljubljani. Seveda taka pritožba ne bo imela nobenega uspeha. Starši, ki pošiljajo svoje otroke v sokolske telovadnice, da s tem podpirajo takozvano svobodno miselno organizacijo, pa svojimi otrokom največ škodujejo. Kdo bo pa kaznovan? Kaznovan bo ubogi otrok za brezvestnost svojih staršev! Učitelji pa, ki celo v kroju nastopajo s šolskim naraščanjem in vodijo mladino k pijanim veselicam, da bi na ta način pomnožili vrste liberalne stranke, ne zaslužijo nobenega pardona. Naravnost škandal je bil, kar se je godilo te počitnice. Tu se mora napraviti red!

Kar so pa lansko leto uganjali „Trseglavi“, to niso bile svinjarije?

* * *

Tako bi se vam godilo, štajerski tovariši! V teh sklepih se vidi, kdo iz strankarstva daje ukaze. Tudi pri vas bi se dobili dr. Lampeti, ki bi interpelirali in denuncirali. Dasi je vaš dež. šolski svet nemški, je pa vsaj pri običajnih človeških in pedagoških vprašanjih — pravičen.

Srednješolski vestnik.

**** C. kr. državna realka v Idriji.** C. kr. državna realka v Idriji šteje letos 261 učencev in sicer I. razred 49, II. 41, III. 45, IV. 28, V. 32, VI. 23, VII. 25. V pripravljalnem oddelku je 18 učencev. Na zavodu hospitira 9 gojenk.

**** I. državna gimnazija v Ljubljani.** Število učencev na I. drž. gimnaziji v Ljubljani znaša letos 698, med temi je 12 gojenk. Zavod šteje 18 razredov, od katerih je 10 paralelek.

**** Paralelke na državni gimnaziji v Gorici,** in sicer slovenske in laške, je končno dovolila vlada. Učenci so že vpisani v paralelke. Bati se je bilo, da bodo nagajali Lah, ali zadnji čas so se z godrnjanjem vdali, tako da bodo na državni gimnaziji v Gorici dobro obiskane slovenske in laške paralelke, S tem odpadejo vsi projekti z zasebnimi gimnazijami.

**** Odlifkovanje.** Šolski svetnik G. Hendrych, ravnatelj višje realke v Trstu, je dobil povodom svojega umirovljenja red železne krone tretje vrste.

**** Bolgarska maturitetna izpričevala veljavna v Nemčiji.** Dr. Nikolov je spisal knjigo v nemškem jeziku: „Das bulgarische Bildungswesen“. Z ozirom na podatke v tej knjigi namerava naučna uprava v Nemčiji priznati veljavnost zrelostnih izpričeval, dobljenih na bolgarskih srednjih šolah, v Nemčiji. Tako poroča sofijska „Večerna Pošta“.

Književnost in umetnost.

Dramatično društvo v Mariboru uprizori v letošnji sezoni dve Ganglovi drami: „Sin“, drama v 4 dejanjih, „Sad greha“, drama v 4 dejanjih.

Ročni zapisnik je dotiskan in se prične razpošiljati. Zaradi tesnega prostora v tiskarni je bilo malo zamude. Od sedaj bo boljše!

Žirovnikeve narodne pesmi, I. del, so dotiskane. Naročajte jih, da bo konvikt prej zidan!

Učne slike iz zgodovine za višje stopnje se dobe v „Učiteljski tiskarni“, ki jih je tudi založila. Priredil jih je po učnem načrtu tov. F. Marolt.

Gangl, Rapè, Slapšak, mladinski spisi, ki jih je založilo društvo „Učiteljski konvikt“, so tudi še v obilnem številu v zalogi.

Pevska društva, dijaki, pevci, knjižgotrznice, pozor! Konsorej „Slovenskega Branika“ je izdal in založil 4 zvezek Žirovnikovih narodnih pesmi. Zbirke ni treba hvaliti, saj je dovolj priporočilo že ime Žirovnik. Pripominjamo le, da je tisk pravičen, oblika knjižice je ista kakor prvih treh zvezkov, vezana v platno — ter stane 1 K, po pošti 5 h več. Sezite po nji, dokler je kaj zaloge. — Naroča se pri upravnistvu „Slov. Branika“ v Ljubljani, Tržaška cesta 33.

Predavanja izobraževalnega odseka za vaditeljski tečaj. (Sokolska vzgoja. Nauk o nagovoru). Prevel dr. V. M. Založil ljubljanski Sokol. Namen te knjižice, obsegajoče 79 strani, je, da se tembolj izobrazijo in utrdijo v sokolski misli člani Sokolstva. Knjižica je res velike praktične vrednosti in ima mnogo pomena za razvoj naših sokolskih

organizacij. Le če se vsak član organizacije jasno zaveda vzvišene naloge, ki jo goji Sokolstvo, je mogoče hiter in temeljit napredek in je mogoče, da se utrdi ta organizacija v našem narodu v tisti meri kakor zaradi svojih vzvišenih idej zasluži. Z vaditeljskimi tečaji, ki jih so prirejale sokolska društva, se je pomnožila tudi tozadevna literatura in uspehi gotovo ne izostanejo, če se bo delo nadaljevalo z isto intenzivnostjo kakor se je pričelo prav v zadnjem letu. Poleg drugega se govori v knjižici tudi o razmerju sokolske misli do telesne, npravstvene, narodne in demokratske vzgoje; o vaditelju kot vzgojitelju in o stalšču do časovnih vprašanj: političnega prepričanja; stanovskega in razrednega vprašanja; socialnega vprašanja in razmerja do drugih telovadnih društev. Na koncu je pridejano tudi praktično navodilo za javen govor in nagovor ob raznih prilikah. Cena knjižice je 80 h v korist stavbenemu skladu Ljubljanskega Sokola. Učiteljem, ki se bavijo in delujejo v teh organizacijah, prav toplo priporočamo knjižico, ker jim lahko mnogo koristi! Kdor Slovenec — ta Sokol, ker le v zdravem telesu biva zdrava duša!

Politiški pregled.

*** Delegacije, Nove bojne ladije.** Dveletna vojaška služba. Skupna ministrstva sestavljajo sedaj proračun za l. 1910., ki se predloži delegacijam, katere se sestanejo krog srede oktobra. V tem proračunu bodo tudi postavke za nove bojne ladje. Kakor se v ogrskih političnih krogih zatrjuje, vojni minister poda izjavo, iz katere se lahko povzame, da se dveletna vojaška služba za sedaj opusti zaradi prevelikih stroškov.

*** Vprašanje odprave smrtnih kazni v Nemčiji.** Te dni se je vršil v Gdanskem kongres nemških pravnikov. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje odprave smrtnih kazni. V odseku so po dovršeni debati zmagali pristajši za odpravo smrtnih kazni s 50 proti 24 glasovi. V plenumu je pa bilo proti odpravi 45, za odpravo pa samo 23 glasov.

*** Odstavljen škof.** Iz Rima poročajo, da je papež zaradi modernizma odstavil nadškofa v Perugiji, Gentilija.

Jubilejski dar.

Učiteljsko sebi! — Tov. Kacelj Alojzij, učit. v Ljubljani, 2 K; tov. Fran Luznar, nadučitelj na Primskem, 17 K 36 h; za risarske predloge, podarjene od tov. Al. Novaka, na dan konference v Trzinu; tov. Gregor Leonardis, nadučitelj v Krvnem potoku, 10 K v počestitev spomina na pokojno svakino Angelo Slavec v Podgradu; g. Josip Novljan, pek in posestnik v Medvodah, 1 K; tov. Fran Potokar, nadučitelj v Banjaloki, 4 K; tov. A. Grmek, nadučitelj v Krašnji, iztržil med vožnjo v Rudolfovo k skupščini Zaveze za Učit. Tovarisa 8 K 20 h; tov. Mijo Žagar nadučitelj v Klanecu 2 K in tov. Kat. Podgornik, učiteljica v Klanecu (Istra), 3 K, tov. Marija Hiti, nadučitelj v Dobu, 2 K; tov. Marija Pieško, učiteljica v Borjani pri Kobaridu, 2 K; tov. Julij Slapšak in tov. Angela Troštova iz Vodic, 4 K; tovariš Anton Pavčič, nadučitelj v Kostanjevici, 2 K; tov. Angela Troštova, učiteljica in tov. Julij Slapšak, nadučitelj v Vodicah, 4 K; šolsko vodstvo v Koloratu, 2 K; učitelji risarskega tečaja za obrtne nadaljevalne šole l. 1910 zložili pokroviteljine 200 K; tov. Ignacij Supan, učitelj v Brežicah, 10 K; tov. Ivan in Franica Bezeljak iz Št. Vida nad Cerknico, 4 K; naša Jakobinca iz Ljubljane, 2 K; skupaj 279 K. Zadnjič izkazanih 738.56 K; doslej darovanih 1017 K Bog plati!

Kranjske vesti.

— **Učiteljsko osebje na javnih ljudskih in privatnih šolah na Kranjskem.** Na vseh javnih ljudskih šolah na Kranjskem je poučevalo letos 1020 učiteljev in učiteljic, ki se po šolskih okrajih razdele sledeče: Postojna 100, Kočevje 103, Krško 99, Kranj 85, Ljubljana 70, Ljubljanska okolica 135, Litija 66, Logatec 90, Radovljica 66, Novo mesto 87, Kamnik 71 in Črnomelj 48. Na dopustu je bilo 24 učiteljev in 34 učiteljic. Na privatnih ljudskih šolah je poučevalo 154 učiteljev, oziroma učiteljic.

— **Iz šolske službe.** Viktor Jaklič, učitelj na vadnici v Ljubljani, Marija Stupca, učiteljica na vadnici, in Josip Gorečan, telovadni učitelj na učiteljski v Ljubljani, so pomaknjeni in IX. čin razred.

— **Usposobljenostne preizkušnje** za obče ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu se prične pri c. k. izpraševalni komisiji v petek, dne 4. novembra, ob 8. uri na učiteljski v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje za priпуск k usposobljenostni preizkušnji je po predpisanem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo 27. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

—r— **Deželni odbor** je pritrdil sklepu občinskega sveta v Ljubljani, da se nemška mestna petrazrednica skriči na trirazrednico. V to šolo je pohajalo skoro več slovenskih kakor nemških otrok. Skrajni čas je že bil, da se ustavi ta germanizacija in renegatstvo v Ljubljani. Bomo videli, če bodo konsekvenci klerikalci tudi v dež. šol. svet! Fakt je, da je v tej šoli pomanjkanje postavnega števila učencev.

—r— **Josipina Majdó**, učiteljica v St. Lovrencu ob Temenici na Dolenjskem, prosi kako cenjeno tovarišico v Beli Krajini, da ji blagovoli poslati en vzorec šolske torbice, kakršno so delale učence pri ročnih delih. Prosi tudi, da se objavi cena dotičnega blaga ter kje se dobi. Stroške povrne sama.

—r— **„Učiteljska tiskarna“** dobro napreduje. Opremljena je z vsemi modernimi tiskar-kimi pripravami. Delo je solidno. Priporočajmo povsod svoje podjetje!

Goriške vesti.

—g— **Slovenske paralelke** na gimnaziji v Gorici. Vlada je dovolila le po 50 slovenskih in po 50 italijanskih dijakov za vpis v paralelke. Tako se hoče umetno vzdrževati nemški razred, ker sicer bi ga morali vsled premajhnega števila učencev — zapreti. Ker se pa hoče v Avstriji vladati po členu XIX. drž. osnovnega zakona, se je število slovenskih in italijanskih učencev za paralelke — omejilo.

—g— **„Zveza italijanskih učiteljev“** je na shodu v Gorici ostro protestirala proti slovenskemu učiteljskemu v Gorici in kategorično zahtevala, da se učiteljske premesti v Šolkan, v Trstu se pa takoj ustanovi italijanska univerza. — Pa Soča še vedno mirno teče!

Istrske vesti.

—i— **Nova šola D. C. M.** Kakor znano otvori D. C. M. za Istro slovensko šolo v Miljskih hribih. Do danes se ni zglasil še nihče in to najbrže iz strahu pred besedo „hrib“. Kaj je s to besedo povedano, je obrazloženo v tem, da je kraj ob morskimi obali in četrt ure oddaljen od ščacije. O ljudstvu ni govora; kratkomalo: dobro je. Torej: Mladi tovariši! Ne zamudite lepe prilike ter pohitite na obrežje sinje Adrije!

—i— **Pravico javnosti** je priležni s šolskim letom 1910/11 naučni minister podelil enorazredni mešani privatni ljudski šoli s hrvaškim učnim jezikom družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Ždrenju.

Splošni vestnik.

V **„Učiteljski tiskarni“** so izšle Janko Žirovnikove „Narodne pesmi“ za mladino. I. stopnja. Cena 20 vin. Naročajo se že prav pridno. II. stopnja še ni izšla in se šele stavi. Zato naj potrpe oni, ki naročajo tudi II. in III. stopnjo.

P. n. poverjenike Slovenske šolske Matice prosim, da pobero čim prej udnino ter pošljejo nabrano vsoto in imenik članov blagajniku Jakobu Dimniku v Ljubljano.

Prošnja. P. n. e. k. r. okrajne šolske nadzornike prosim, da mi blagovolijo poslati teme in teze, ki se je o njih razpravljalo pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah, da jih natisnem v Letopisu Slovenske šolske Matice. V Ljubljani, 20. avgusta 1910. Jakob Dimnik, nadučitelj.

Povest o šolskih tiskovinah. One tiskovine, ki so iz „Učiteljske tiskarne“ s pomočjo sedme božje zapovedi prišle v „Katoliško tiskarno“, naročajo sedaj tudi voditelji Slomškarji. Značilno pri teh tiskovinah iz „Katoliške tiskarne“ je pa to, da so brez firme. Tako menijo voditelji slepiti podrejeno učiteljsko! — To je pa tudi viden znak teh tiskovin in znak slabe vesti. In ta viden znak na teh tiskovinah nam oznanjuje zapoved božjo: **Ne kradi!**

„Slovenski Učitelj“ je izšel po trimesečnem zbiranju snovi z malo tršimi platnicami in tiskan na boljšem papirju — to je slavna številka ali spomenik na boljšo dobo sedmerih debelih krav — koristolovstva. Iskali smo uspehov in dela Slomškove Zveze, pa so „pozabili“ o tem v listu pisati! Vsaj število članov posameznih podružnic in „Zveze“ smo mislili, da bomo našli, pa povsod je stalo: Nas je že toliko, da smo ustanovili že 7 podružnic . . . lepo število članov se je že pridobilo . . . udeležba je bila velika . . . navzočih nas je bilo ogromno število, da smo morali odpreti stranske prostore . . . kakor „Zavezarji v Novem mestu . . . itd. Čudno, da še niso ničesar pisali o posebnem vlakcu „Zavezarjev“ v Novo mesto, da nočejo pisati, koliko jih je bilo in o deficitu pri vlakcu! Vsaj pedagoške vsebine smo mislili da bomo našli kaj več, pa še to, kar je, so dali za prilogo in še to je od profesorja Bezjak a. Saj da je „Slovenski Učitelj“ nestransko pedagoški list, nam izpričuje sledeči dekret: „K. k. Landes-schulrat für Krain. Z. 1696. Laibach am 29. April 1908. — Der k. k. . . schulrat wird über das unmittelbar hieran überreichte

Gesuch der Redaktion des in Laibach erscheinenden Lehrblattes „Slovenski učitelj“ angewiesen die unterstehenden Schulleitungen darauf aufmerksam zu machen, dass das Blatt, laut des im Heft I. d. Jahrg. 1908 veröffentlichten Programmes ausdrücklich erklärt unter der neuen Redaktion die Behandlung aller politischen Fragen auszuschließen und nur päd.-did. Gegenstände zu erörtern“. Tako so prosjali Slomškarji pri vladi, da njih duševne produkte priporoča, ker se sami nočejo. Danes so pa že tako impartientni, da bi radi ta list uporabljali že kot glasilo V. L. S. — Pa bo odzvonilo! . . . *

Slavna šolska vodstva opozarjamo na izborni tintni ekstrakt tvrdke Fr. Schüller, Amstetten. Naroča se pri Učit. tiskarni v Ljubljani. Več glej oglas!

Pozor pri nakupu blaga! Cenj. učiteljsko opozarjamo pri nakupu raznega moškega in ženskega blaga za obleke, platna, robcev, brisač, barhenta, flanel itd., da se obrne do stare, slavne slovanske tvrdke V. J. Havliček a bratr v Podčrbradu na Češkem po vzorce. Več glej v inseratu.

Od splošne draginje nezadeta je ostala najfinejša izmed vseh žitnih kavin vrst, namreč Franckova Perl-ržena kava z znamko „Perlro“. — Ta priznana izborna vrsta se dobiva pri vseh gg. trgovcih po 1/2, 1/4 in 1/8 kg po poprejšnjih cenah. — Svarilo pred ponaredbami in nujna prošnja, da naj se le originalni zavoji z imenom „Franckov Perlro“ in s tovarniško znamko „kavni mlinček“ sprejemajo.

* Naše mnenje je, da ta list sploh ni vreden, da se ga uvaža in nanj reagira. Opomba uredn.

Listnica uredništva.

V ljubomski okraj: Vaše priporočilo objavimo prihodnjik, ker nam je za danes došlo prepozno.

Razglasi.

Št. 62.

1—1

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniško, za stavbne in za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto v nedeljo dne 2. oktobra 1910.

Vpisalo se bo:

a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;

b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cobjovi cesti št. 5;

c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh;

d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 21 v II. nadstropju povsod v nedeljo dne 25. septembra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 26., 27. in 28. septembra od šestih do sedmih zvečer.

Sprejemali se bodo vajenci in vajenke (prvič).

Vajenke in vajenci, ki vstopijo v šolo na novo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali s svojim zadnjim izpričevalom.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani, dne 12. septembra 1910.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja o priliki smrti mojega soproga, oziroma očeta itd. gospoda

Franja Kranjec

šolskega vodje v pokouju

izrekam najtoplejšo zahvalo predvsem prečasti duhovščini, visokorodnemu deželnemu poslancu g. Jerneju Ravnikarju za nagrobni govor, vsem gosp. učiteljem in gđ. učiteljicam ter gosp. pevcem. Najpresrečnejša hvala vsem častitim šolskim sestram ter slavnemu bratskemu društvu „Orel“, vsem sorodnikom, znanec in prijatelj za spremstvo k zadnjemu počitku toli dragega pokojnika.

V Trnovem, dne 22. sept. 1910.

Antonija Kranjec,

žalujoča vdova.

Ludovik, Kazimir, Ferdinand,

žalujoči sinovi.

Našim rodbinam

priporočamo 52—19

Kolinsko cikorijo

Čez

ga ni!

51—37

Po njem ti jed diši,
Želodec ne boleha
In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!

Zavračajte ponaredbe!

Ljudska kakovost

liter K 2.40

Kabinetna kakovost

. . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Pozor na dom učiteljic!

Kandidatkinje, ki napravijo v Ljubljani maturo ali zrelostni izpit za učiteljice, najdejo ljubeznjiv sprejem jako blizu učiteljskega pri g. A. Glowacki, vdovi rudniškega inženirja v Komenskega ulici št. 14., I. nad, na levo. Tudi drugim damam z dežele vpeljanim potom učiteljic je dom na razpologo za isto ceno (K 1.20 na dan). Za članice znižane cene. 3—2

Fr. Burger

Spodnja Šiška pri Ljubljani
parotovarna lesnih izdelkov in vseh
v mizarsko stroko spadajočih del.

Specialnost:

26—12

Šolske klopi

najnovejših modelov in vse druge šolske
oprave.

Izvršitev solidna, vestna in natančna. Cene nizke.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

:Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka.

Tovarn. znamka.

Tovarn. znamka.

nl. X 4457, 19:8 II. V.

Henrik Franck's sinovi

FRANC SCHÜLLER, Amstetten, N.-A.

pošilja za šole in večje urade tekoči tintni ekstrakt. 1 liter tintnega ekstrakta št. 2 (4 K) da 20 lit. črne šolske tinte à 20 v.

4—4

1 liter železno šiskastega ekstrakta št. 3 (6 K) da 10 litrov prave

Anthrazen-tinte à 60 vin.

Brezplačno priložim: 1 steklenico ekstrakta za 1/4 litra rdeče kovinaste tinte 40 vin.

Ti ekstrakti so tekoči, brez gošče in se dobi, z mrzlo vodo pomešani,

takoj rabljivo tinto.

Preizkušeno in priporočeno od mnogih deželnih in okrajnih šolskih društev. — Od 3 litrov dalje poštnine prosto. Brez povzetja. Nič ni treba pošiljati danarja vnaprej. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Gratis-vzorec se naroča direktno pri tovarni.

Ljubljanske Benetke so zopet odprte.

17—15 Slav. občinstvu se vlijudno priporoča

Kavarna „Prešeren“.

:: Šolske :: knjige

:: za vse šole ::

v najnovejših odobrenih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner

v Ljubljani, Prešernova ul. št. 3.
Poslopje Mestne hranilnice.

4—4

Pišite po vzorce!

V. J. Havliček a bratr
v Podčrbradech na Češkem

izvozni dom modnega in platnenega blaga priporoča v najboljših kakovostih. 26—22

Modno blago, sukno
za jesen 1910/11 in zimo.

Barhenti in flanele.

Opreme za neveste.

Vzorci franko.

Izberite najboljše.

1 zavoj 40 m raznih ostankov okusno zbranih za 18 K franko dostavljeno.

Od teh ne pošiljam vzorcev.

Le pri nas vse dobro.

Kuv.

Mal položi dar, domu na oltar!

Rabite sami, priporočajte slovenskemu občinstvu in zahtevajte vedno in povsod edino le

družbeno 10-7

toaletno milo, stearinove in parafinove sveče v korist

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ki jih izdeluje in razpečava

J. Pilnáček,

e. kr. dvorni tovarnar, Kralj. Gradec-Češko.

Odlikovana 38-24

Prva kranjska tvornica klavirjev

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5 blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene planine, klavirje in harmonije tudi samoljalne za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno in najceneje.

Največja tvornica na jugu Avstrije.

Jamstvo 6 let. Ekspert v vse dežele.

J. Jax

Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.

46-32

Josipina Herrisch

Ljubljana, Židovska ulica 7

priporoča svojo bogato zalogo čevljev, gamaš in galoš po najnižji ceni. 26-9

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Prešernove ulice 9

priporočata v veliki izbiri po najnižji ceni

obleke za gospode in dečke, površnike za gospode in dečke, obleke za otroke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice itd. itd.

Nepremočljive pelerine iz lodna ali velblodje dlake (Kamelhaar) v vseh velikostih.

Gg. učiteljem in učiteljicam popust za »Učiteljski konvikt«. 12-10

Nizke cene
elegantna oblika
velika trpežnost
so lastnosti, ki jih ima

! obuvalo !

češke trdke

V. Havel v Blatni

(južno Češko). 52-21

Cenik, v katerem je navedeno podrobno navodilo za jemanje mere, pošljem takoj franko.

Definitivnim učiteljem dovoljujem na željo male mesečne obroke.

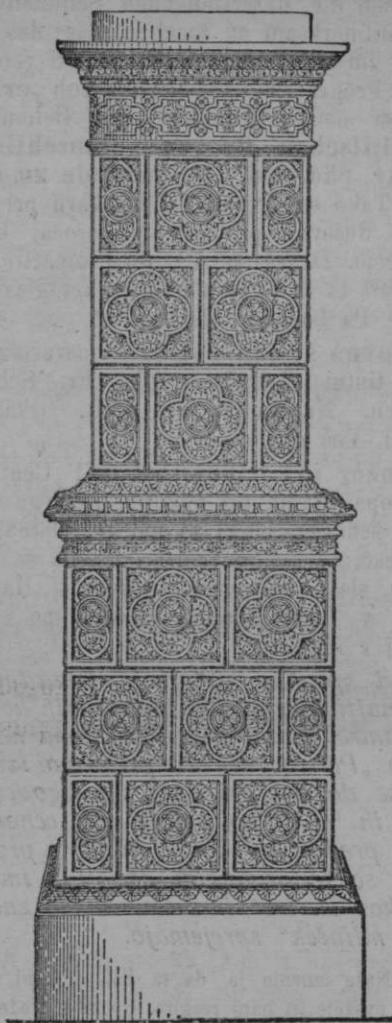
Nepriležno blago rad zamenim!

Poprave čevljev se izvršujejo kar najskrbneje.

52-34

Največja in najstarejša tovarna

lončenih pečij in lončenih izdelkov

A. Drelse
Ljubljana

Priporoča se slavnemu občinstvu in njenemu učitelstvu v naročilo na **štedilna ognjišča in peči**

preprosto in najfineje izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih kar najbolj strokovnjaški, zanesljivo in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem, samostanom in šolam znaten popust. — Mnogokrat odlikovan. — Ilustrovani ceniki so na razpolago. 46-32

Modistinja
Minka Horvat

priporoča ravno došlo **veliko izbiri športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistinje po najnižji ceni.**

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo 52-36
stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd.
Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate
za fizikalne poizkušnje.
Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela.

Lak za šolske table

črn in medel

: Olje proti prahu :

priznано najboljšje prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike! 52-30

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška tovarna **Cottage-Organs in orgelj-harmonijev.** 52-22

Najboljše
orgelj-harmonije
obeh sistemov izdeluje
in pošilja najceneje

RUDOLF PAJKR
& Komp.,

Kraljevi gradec št. 133
(Češko).

Zaloga: Dunaj, Praga, Budimpešta.

Harmonije na pendel obah sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštne prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.

Cenovniki gratis in franko.

Za šolsko mladino

že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pelerine za dečke, kakor tudi za deklice, najnovejša konfekcija.

Pošilja se tudi na izbiro na deželo. Cene jako nizke.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

52-25

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Modna in športna trgovina

Modna in športna trgovina

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice, čipkasto blago, žipe, vložki, svilnate vezenine, Jabots, fichus, damski ovratniki in kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, krepince, krepki in flori za žalovanje.

Serpe iz svile in čipk.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge in odeje za vozičke, sukanec za šivanje, pletenje in vezenje. Dišave, mila in ustna voda. Narodne vezenine, zastave, trakovi in znaki i. t. d. 52-35

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA

Perilne, volnene in svilnate

bluze

spodnja krila iz batista, klota, listra in svile, hišne halje, predpasniki, vse vrste damskega perila, moderci, pasovi, rokavice, domači čevlji, galoše, nogavice, solčniki, dežniki, strikane jope, čepice in gamaše za šport, žepni robci, kopalno perilo.

Posebni oddelek v I. nadstropju za **damske klobuke, slamnike, oblike in vse nakitne predmete za klobuke, pajčolani, kitničarija** in delavnica za moderniziranje klobukov, žalni klobuki vedno na skladišču i. t. d.

Nasproti glavne pošte.

Oddelek za gospode:

Klobuki, cilindri, slamniki, čepice.

Srajce, spodnje hlače, spalne srajce, predprsniki, ovratniki, zapestnice, žepni robci, nogavice, rokavice, kravate, naramnice, podveze, dr. Jagrovo zdravstveno perilo, dežniki, dežni plašči, galoše, gamaše, odeje za potovanje, palice, ščetke za obleko, lase in zobe. Za turiste: pelerine, nahrbtnike, dokolenice, gamaše, plezalni čevlji, palice, vrvi, cepini, dereze, aluminijeve posode, thermos. **Potrebščine za sankanje, tenis in lovce.** — Sokolske potrebščine.

Nasproti glavne pošte.

35-30

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

ALOJZIJU VODNIKU

kamenarskem mojstru

= Ljubljana =
Kolodvorska
ulica